

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

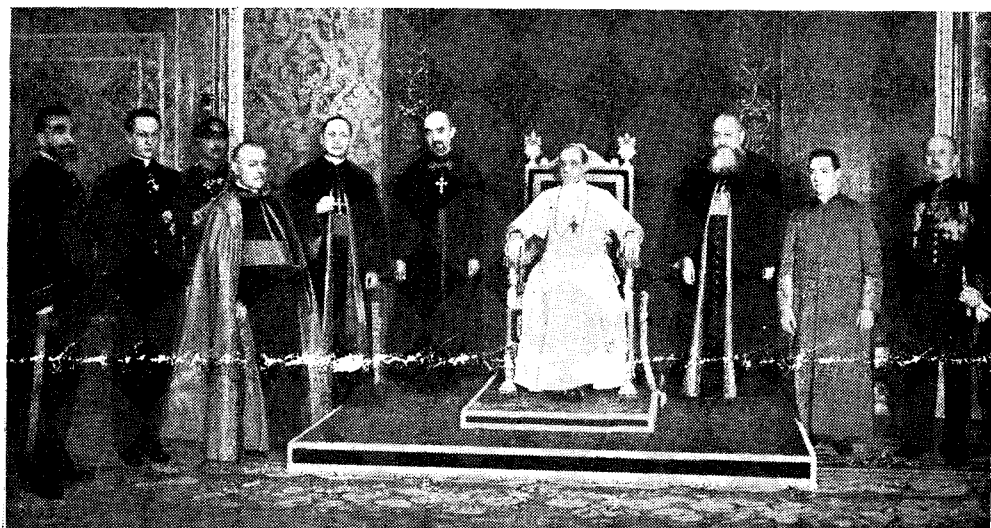
Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT :
Parohiile : 200 Lei
Particularii : 160 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

Cuvântul Păstorului Suprem

*Audiența
Chiriarhilor noștri
la Sf. Părinte
Papa Pius XII*

Am raportat în numerele trecute despre vizita arhierilor noștri la Roma. De data acesta ne mărginim a relata desfășurarea audienței pe care arhierii au avut-o la Sf. Părinte Papa Piu XII.

Luni (4. 3. 1940), la orele zece, Sfântul Părinte **Papa Piu XII** a primit în audiență pe înalții noștri chiriarhi : EE. LL. *Alexandru Nicolescu*, mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș; *Valeriu Traian Frențiu*, episcop de Oradea; *Iuliu Hossu*, episcop de Cluj—Gherla.

Cu EE. LL. erau și secretarul Ambasadei României pe lângă Vatican, *Galitza* și Păr. *Tăutu* Consilier; rectorul și Păr. vicerector al Colegiului românesc Piu XI, părinții *Evard* și *Cristea*; număroși preoți, călugări și studenți români din diferite ordine și congregații religioase și mulți mireni români aflători în Roma; între aceștia și studenții dela »Academia« (Școala română) din Roma.

Ceva mai înainte Exc. Sa I. P. S. *mitropolit Nicolescu* prezintă răsunătoarea adresă, pe care o reproducem în întregime :

Prea Fericite Părinte,

»Poetul italian Giulio Salvadori dă uneia din frumoasele sale poezii, în care reamintește vechea legendă evlavioasă ce atribuie papei Grigorie cel Mare vecinica mântuire a lui Traian, titlul de : *Mama Roma, Tata Traian*. Sunt cuvinte eșite — o spune el în notele acestui poem, — de pe buzele unui biet cioban român, Cârjanu — adaog eu care l-am cunoscut personal — care cu ani înainte a fost găsit la piciorul columnei lui Traian, răspunzând cui îl întreba, cine e și de unde vine : *Mama Roma, Tata Traian*.

Acest simplu cioban care cobora din vechii legionari romani, era un pelerin care venise pe jos pe urmele slăvitului împărat, împins de strămoșeasca sa pornire, și voi să petreacă o noapte la picioarele columnei în forul lui Traian, pentru a reîmprospăta, în felul său, în minte și inimă, vechile amintiri și glorii romane, săpate în marmoră cu chipuri nepieritoare pe columna lui Traian . . . Și poate și-ar fi împlinit visul, dacă nu l-ar fi turburat sergenții Urbei

Prea Fericite Părinte, și noi, episcopii români, oridecâteori venim la Roma, venim ca noi pelerini și fii ai aceluia cucernic Traian care zidi pod roman peste Istru. Și dincolo de înfiorătorii codri, ca apărare împotriva turbatelor fiare omenești, întemeie noua Albă, noua Romă; deschise mintea pentru nobilul grai, tăie

frumoasele drumuri deschise spre cer, deschise micii semințe a Evangheliei. Și în evlavioasele legi ale dreptului roman, Legea pusă în mâna lui goală vede pe marele Arhipăstor . . . ; ca să împrumutăm cuvintele celuiiași Salvadori.

Țara astfel descrisă de Salvadori e *Dacia felix* din vremea romană, România de astăzi. Da și noi venim la Roma dintr'o datorie de recunoștință, să cinstim Legea așezată în mâinile supremului Arhipăstor, Piu XII, urmașul celuiiași Petru, păstor sărman, neînarmat, neîncălțat, fără pungă și fără pâine și cu puterea, ca a oricărui om, slabă, dar sigură în mâna lui Dumnezeu, era Legea neamurilor omenești. (Cele două semne).

Nu e oare Isus, care Te-a ales învățător, Sfinte Părinte? Nu este El care pe marea mișcată de vânt, cu mână ușoară și puternică Te povățuește la El, temelia cea neclătită? Da, Sfinte Părinte, de nevăzutul Împărat e pusă în mâna Ta Legea, care, dacă e ascultată, face din vieța omenească o nouă armonie. Și cu tot neamul omenească bine simțitor, învoit cu lucrarea, simți sufletul care prin smerenie se îndumnezește (Supuși, cași liberi).

O, da, Sfinte Părinte, tu înfățișezi acel Adevăr care nu se teme de desmințire, Inaltul Nume pe care-l detună fulgerul, asupra căruia se gândește toată făptura, prin care ochiul se luminează și știe. Doamne Isuse, în ochii noștri, Sfântul Părinte, locțiitorul Tău, Te înfățișează pe Tine, Viața cea nemuritoare, care redai viața ce a fost stinsă în inimă, Tu al cărui cuvânt e măsura nemărginită a oricărui lucru, strălucirea Prea Inaltului Adevăr și izvorul de unde fișnește dragostea (Calea).

Te rugăm, deci, Sfinte Părinte, ca ridicat sus pe stânca Ta puternică, să chemi și să trimiți la răspândirea drumurilor să strângă pe desmoșteniți și buni și răi, descuie-le cu cheile Tale masa pregătită; și stăpânește cu nouă armonie împărăția, al cărei stăpân ești Tu (Urmașului lui Petru pe scaunul dragostei).

Îți urăm, Sfinte Părinte, ca Roma să primească din patru părți ale lumii popoarele ostenite, să întindă asupra lor împărăția dreptății: astfel împărăția lui Dumnezeu se apropie. Enciclica Ta *Summi Pontificatus* e un început foarte frumos. Numai așa se va înstăpâni în cel mai strâns înțeles al cuvântului noua ordine a veacului ce va să vină, întezărit de Virgiliu, dar mai cu seamă de Sfinții Prooroci.

Augustul Pontif, primind această călduroasă și filială adresă în numele celor de față, a binevoit a le spune cuvinte inspirate pe care le aducem aci după cum le-a cules de pe augustele buze *L'Osservatore Romano* (6. 3. 1940 sub titlul: »Amintiri, nădejdi urări ale Pontifului Suprem Piu XII«):

Venerabili Frați și iubiți fii,

»Păstori ai Bisericii românești, vă salutăm din adâncul inimii; cu bucurie vă primim în această încăpere, unde toți fiii Părintelui comun, din orice țară, de orice limbă și de orice rit, se simt membrii aceleiași familii, împrejmuiți cu aceiași gingășie.

Venerabilul Nostru Frate, Metropolitul de Alba Iulia și Făgăraș, s'a făcut tălmăciul vostru,

dând, în adresa ce Ne-a prezentat, o expresiune poetică simțemintelor voastre de credință și de dragoste pentru acest Scaun Apostolic. Venind la Roma, vouă vă place să regăsiți amintirea lui Traian și a civilizației aduse înaintașilor noștri de acest mare Împărat, care, precum zise poetul Ausonius (*De XII Cesaribus*, 14), dacă s'a distins în război, încolo a fost părinte: „*Belli laude prior, cetera patris habens*“. Dar, privind renumita columnă, ale cărei spirale nemuresc, cu slava cuceritorului, vitejia vrăjmașilor lui, ochii voștri se ridică până în vârful capitetului doric, unde stăpânește statuia Apostolului Petru. Iată cele două Rome, de care voi rămâneți tradițional legați. Un dumnezeesc destin le unise laolaltă: Roma lui Augustus pregăti temeliile și oarecum scheletul clădirii, pe care Roma lui Petru și a lui Pavel a înălțat-o. Zadarnic vor cerca împărății, și însuși Traian, să împiedice aceste planuri ale Proniei; ucenicii lui Cristos vor pătrunde chiar și în palatele lor și se vor spori neîncetat; și într'o bună zi, pe ruinele cetății vechi, prădată de barbari, se va ridica o nouă Romă, despre care se va putea zice cu mai multă dreptate decât despre cea dintâi că întinderea orașului și împărăției romane este aceeași: „*Romanae spatium est Urbis et orbis idem* (Ovid. *Fastorum* l. II, 681).

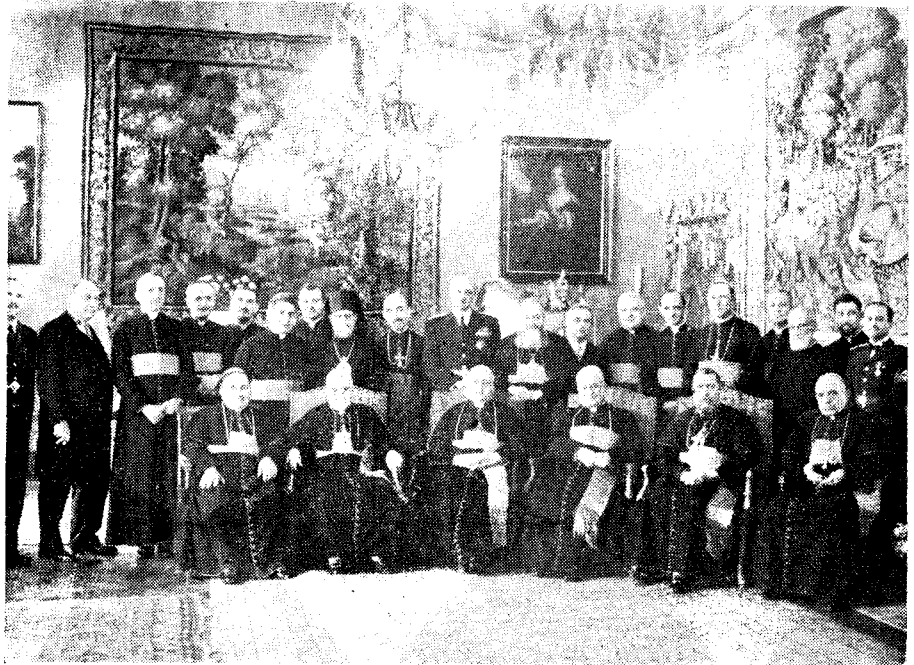
Dar, precum Cristos n'ar fi frânt trestia strivită și n'ar fi stins feștila fumegândă (Mt. 12, 20), tot asemenea duhul Evangheliei sale nu va sufla ca o vijelie pentru a spulbera Roma veche, pe care va ridica clădirea sa. Dealungul veacurilor vor continua să curgă, amestecându-se în curentul supranatural și purificator al creștinismului, valorile armonioase și limpezi ale acelei civilizații, pe care geniul Greciei învinse și luse s'o impună învingătorilor ei: „*Graecia capta ferum victorem cepit, et artes intulit agresti Latio*“ (Horat. *Epist.* l. II, 1, 156—7). Ca un râu ce înrodește, acest cult al înțelepciunii și al dreptului, al literelor și al artelor, al științelor politice și economice, cu un cuvânt, acest complex de învățături și tradiții ce se numește Romanitate, își va urma cursul său. În unele epoci se va încetini și sărăci, va străbate ținuturi de urgie ori perioade de stagnare, se va izbi de curente vrăjmașe ori turburi, dar nu va seca, nici nu se va mai opri, și, împingându-și tot înainte valorile, uneori cu vuiet măreț, alteori cu dulci surâsuri, va părea că murmură în fiecare dintr'insele: Nu voi muri cu totul: „*Non omnis moriar*“ (Hor. *Carm.* III, 30, 6).

Din acest îndoit curent de idei și de da-
lini, înaltașii noștri au tras mari toloase. Pe
urmele legionarilor împărăției, pe drumurile pie-
truite, pe care le-au deschis ei, pe podurile cu
îndrăsnețe arcuri, clădite de ei, au venit vesti-
torii Evangheliei, purtătorii în Dacia a unui vas
cu îndoită mireasmă, ca să poată
picura în suflete virtutea creștină
și vechea civilizație latină, care
se reducea pentru ei la credința
romană. Voi sunteți mărturiile
vii ale acestei uniri. Credința
voastră în Roma Papilor v'a făcut
destoinici să conlucrați cu izbândă
și în mare măsură la înaintarea
civilizației în România. Așeză-
mintele culturale, operele sociale
și caritative din Blaj arată mi-
nunat, cum alipirea de Roma și
de Pontificatul Roman pot nu nu-
mai să se împace cu dragostea
de țară și cu credința față de
cele mai bune tradiții naționale,
dar încă să le înalțe și înobileze.

Fără îndoială, întâiul și cel
mai înalt scop al Bisericii și al
Papalității în lucrarea lor
asupra sufletelor e să le ducă la Dumnezeu
prin sfințirea personală, să le facă să găsească
în credința lui Cristos, în primirea învățături
sale, în ascultarea de legea sa, izvoarele unei
vieți supranaturale, care să le plăsmuiască și
îndrepte spre desăvârșirea fiilor lui Dumnezeu.
Această viață, însă, nu poate încolți până ce
nu se formează în jurul lor o atmosferă de
har. În chipul acesta moștenirea națională a
limbei, a așezămintelor și a datinelor e pă-
trunsă de ideile creștine și se îmbogățește cu
virtuțile evanghelice, împărtășindu-le acestora,
la rândul lor, după țări și neamuri, un delicat
parfum local.

Când, venind din mare depărtare, din obâr-
șia Pădurii Negre, par'că obosită de lungul
drum de două mii de Kilometri dealungul
Europei, frumoasa voastră Dunăre ajunge în
sfârșit în bogatele câmpii românești, și-și des-
fășoară aici cu măreție minunatul belșug al
apelor sale, purtându-le în largi cotituri pe
șesuri, unde se pârguește recolta și în svonul
orașelor industriale și al regiunilor petrolifere,
înlesnind munca oamenilor, ducând dela unii
la alții schimbul roadelor lor, ea pare că îm-
bie cerului și pământului o binefăcătoare vi-
ziune de pace.

Pacea! Acest cuvânt cuprinde, Venerabili
Frați și iubiți fii, urările ce facem pentru voi;
dar împrejurările de față le dau, într'o lume
pe care războiul o sfâșie cu grozăviile lui, ori
o sguđuie cu urmările sale, o însemnătate
deosebit de mișcătoare. Ne gândim la un în-

Recepția dela Ambasada Română

treit aspect al păcii. Vă dorim înainte de toate
fie căruia dintre voi *pacea inimii*, care nu vă
va lipsi nici odată, dacă veți păstra o unire
personală și strânsă cu Cristos, dacă veți trăi
în harul său, dacă veți păzi poruncile sale.
Dorim apoi poporului vostru *pacea din lăuntru*
amintind că învățătura socială catolică, rostul
catolic al familiei, legea catolică a dragostei
frățești și universale, sunt cele mai puternice
mijloace pentru potolirea neînțelegerilor cetă-
țenești, pentru înlăturarea vrăjmășiilor dintre
bogați și săraci, dintre muncitori și patroni,
precum și între feluritele neamuri aflătoare în
cuprinsul Statului. Vă dorim în slârșit, *pacea*
din afară, rugând și cerșind dela Domnul să
binevoiască în milostivirea sa, să scutească
țara voastră de pacostea războiului și să-i în-
găduiască astfel să-și continue lucrarea de milo-
stivire în folosul victimelor actualului război.

Drept cheazășie a acestei întreite păci, a
harului lui Isus Cristos și al puternicei
mijlociri a iubitoarei sale Maice, vă dăm vouă
tuturor, familiilor voastre, întregii voastre Na-
țiuni, mai cu seamă acestor scumpi studenți
români, și în locul dintâi nouilor preoți, din
plinirea inimei Noastre părintești, Binecuvânta-
rea Apostolică.

Pentru Dumineca AGRU-lui și a Presei

A III-a din Paresimi

Publicăm la acest loc instructiva circulară Nr.1050/1940 a I. P. S. Sale Mitropolitul Alexandru Nicolescu al Blajului adresată clerului arhidiecezan în vederea Duminecii AGRU-lui și a Presei. M. On. parohi și păstori sufletești vor afla în ea tot ceea ce le poate servi pentru predica ce o vor avea de făcut în acea zi, ori pentru o eventuală conferință populară despre Presa bună.

Iubiți frați și fii,

Printr'o dispoziție mai veche a Corului Episcopilor Bisericii române unite s'a rânduit pe Dumineca a III-a din Paresimi, aceea a sfintei Cruci, Ziua AGRU-lui, adică a Asociației Generale a Românilor Uniți, și totodată Ziua Presei bune, a presei răspânditoare a ideilor creștine.

Cu acest prilej, în acest nou an, ținem să reamintim Veneratului Cler Arhidiecezan datorita ce o are, de a activa cu toată puterea pentru gândul mare, care este la temelie AGRU-lui: *incadrarea și asocierea mirenților* bisericii la opera de credință, de răspândire a adevărului și a moralei creștine, la opera de apărare a bisericii lor și totodată la opera de autosfințire, care trebuie să fie nizuința supremă a fiecărui credincios aici pe pământ.

Fiecare păstor sufletească să folosească deci Dumineca a III-a a Paresimilor, pentru a-și face *un examen de conștiință* asupra chipului *cum a activat el însuși*, pentru AGRU și în cadrele lui. Cari îi sunt rezultatele ce le poate arăta pe terenul instrucției și educației religioase din AGRU și din alte Reuniuni ale parohiei sale? Care este rezultatul ajuns pe terenul pur sufletească? Câte spovedanii și împărtășiri a avut în parohie? Apoi, care este partea preotului în numărul de ședințe, de conferințe ținute la AGRU? Care este sprijinul moral și material, pe care organizația AGRU-lui său parohial l-a dat mișcărilor bune, religioase, culturale, patriotice, care este sprijinul presei bune, din partea aceluiași AGRU parohial al său?

Iată o serie de întrebări, la cari fiecare păstor sufletească trebuie să se oprească și să și le pună, pentru a vedea, *dacă a satisfăcut cât de puțin* și acestui obligament al chemării și al slujbei sale preoțești, obligament așa de important și de actual. În zilele ce le trăim astăzi, în veacul telefonului, al radio-ului, al presei de tiraj și de multilaterală și rapidă informație, care de atâtea ori, în șirele sale la aparență nevinovate, cuprinde otrava și veninul necredinței și al amoralității (ca să nu zicem, imoralității) distrugătoare a harului dumnezeesc necesar mântuirii noastre.

Iată de ce, mai departe și în chip foarte firesc, o activitate pastorală rodnică nu se poate concepe și

închipui, *fără de a da cea mai mare atențiune lecturii credincioșilor*, și în locul prim, presei, gazetelor pe cari le citesc credincioșii săi.

Evident, nu ne putem închipui, ca preotul să împiedece cu totul citirea unor publicații dușmane credinței ori bisericii. Din nenorocire, astăzi atari publicații te întâmpină pretutindenea: la orașe, la chioscurile de ziare din gările C. F. R., pe stradă și-le strigă în urechi urlicii — nu numai la orașe — ci adesea și pe sate! Desigur că preotul nu poate controla pe fiecare credincios al său, că ce gazetă își cumpără și citește. El poate face totuși ceva: să facă *pe apostolul, pe răspânditorul presei bune*, fie el personal și direct, fie indirect, prin oameni, dintre credincioșii proprii, pe cari îi poate angaja în lupta aceasta. Așa a început a se face în multe părți, pentru răspândirea presei și a publicațiilor, a cărții bune. Ne gândim numai la bibliotecile, sau mai bine zis, la *micile librării afișate și expuse vederii și examinării credincioșilor la ușile bisericilor*. Ne gândim la *buletinele parohiale*, la orașe, în parohiile cu număr mai mare de suflete. Ne gândim la acei preoți cari *și iau înșiși sarcina să adune abonamente la gazetele bune să încaseze costul abonamentului dela credincioșii săi*, și să-l trimită gazetei bune, etc.

Dar ce nu poate face, cu zel și cu hărnicie, oricare preot, cât de necăjit și cât de departe așezat în fruntea unei turme cuvântătoare! *Voință* trebuie, *zel și încredere* în ajutorul lui Dumnezeu!

Vorbind și mai concret. Ne gândim la presa și la publicațiile bune ale Bisericii noastre. Și aci ne oprim, un moment, pentru a comemora împlinirea a 49 ani și intrarea în al 50-lea al gazetei noastre „Unirea“.

»Unirea« nu a fost niciodată și nu este nici astăzi un organ oficial al Bisericii noastre. Inșă, prin oamenii cari au întemeiat-o, cari au condus-o vreme de o jumătate de secol și până astăzi, Unirea a fost, dela început, organul prin care s'au manifestat gândurile, preocupările, opiniile și idealurile Clerului și ale înșăși Bisericii noastre. Acest lucru este, în chip firesc, de înțeles, dacă vom reaminti numele celor cari *au inițiat* »Unirea«, al celor ce au *colaborat* la ea, și dacă vom vedea seria de probleme ale vieții noastre bisericesti, cari au fost puse în discuție din partea »Unirii«, în toate vremurile.

* * *

Un harnic cercetător al trecutului Ne-a pus la îndemână o serie de amănunte din trecutul »Unirii«, pe cari regretăm că le putem reda numai fragmentar.

Idea apariției »Unirii« se pare că este legată de aniversarea a 25 a de episcopat a nemuritorului mi-

tropolit Vancea, cum și de seria de atacuri noi, ce se porniseră tocmai în acea vreme împotriva bisericii noastre, pe temeuri »istorico-canonice«.

Inchegați într'un mănunchiu, canonicul *Alexandru Grama*, secretarul mitropolitului *Augustin Bunea*, profesorii *Vasile Hossu*, Episcopul de mai târziu, care își ia și sarcina răspunderii pentru redacție, *Victor Smigelschi*, *Isidor Marcu*, ajunși și ei canonici mai târziu, sunt întemeietorii.

La acest mănunchiu inițial, cu timpul se adaugă și alții atât din Blaj, cât și din alte centre. Amintim câteva nume din cei mutați dela noi. Dintre Blăjeni: Ioan Micu Moldovan, Vasile Suci (Mitropolitul), Aurel C. Domșa, Silvestru Nestor, Alexandru Ciura, Octavian Prie, Ioan Coltor, Ștefan Roșianu, Alexandru Lupeanu-Melin. Dintre colaboratorii externi: Carol Auner, Ion Bianu, Vasile Maniu dela București, Mihail Străjanu dela Craiova; Nicolae Togan dela Sibiu; Ioan Boros, Felician Bran dela Lugoj; Augustin Lauran, Florian Stan dela Oradea; Teodor Roșu, Ion Ardeleanu, Constantin Pavel dela Beiuș; Vasile Lucaciu dela Șișești (Satu-Mare) ș. a. Ea are corespondenți iscusiți dela Roma, Paris, Viena.

E lucru firesc ca scriitorii atât de numeroși și de aleși să aducă în discuție o mulțime de probleme pentru viața noastră bisericească și națională.

Atunci, ca și acum, era mare trebuință de dumezeiasca lumină a evangheliei în țara și la neamul nostru. Răpiți de anumite curente spirituale la modă, o mulțime de tineri reduc totul la praful azi în ei, mâine'n ruină; se simt desamăgiți, blazați, înfrânți de lupta vieții, înainte chiar de ce ar fi început-o. Chiar cei ce se lăsaseră lăriți câțva timp de acest primejdios curent de capitulare și demoralizare, pe urmă se reculeg și se întreabă: »Unde ne sunt visătorii?«

Putea oare gruparea dela »Unirea« să stea nepăsătoare în fața acestor situații? Putea oare să nu atragă atențiunea publicului cetitor, în deosebi a tinerimei, nu asupra unor comete trecătoare, ci asupra unor aștri de mână întâi, cari veșnic vor străluci pe cerul omenirii: S. Apostol Pavel, S. Ioan Gură de Aur, S. Augustin, S. Toma de Aquino și alții?

E spre cinstea acestei foi și dovedește marea ei râvnă de înaintare că, deși se tipărește în așa numita »Citadelă a etimologismului« cu scufițe și codițe, cum se spunea altădată, totuși ea, dela început e modernă, adecă apare cu ortografia fonetică a Academiei Române. Când un bătrân profesor din localitate se ridică împotriva acestei tendințe, redacția într'o notă foarte cuminte declară că pentru ea ortografia e chestie de mână a doua; de căpetenie e cea religioasă (ce credem și ce facem?). În cele religioase ea ascultă de S. Scaun Apostolic al Romei; în cele ortografice și literare de Academia Română dela București.

Orizontul »Unirii« însă nu se mărginește la hotarele bisericii și neamului nostru. Ea urmărește manifestările universale ale Romei.

În adevăr, puține publicații periodice românești aduc atâtea enciclice, cuvântări, scrisori, hotărâri de ale Papilor și de ale Sfintelor Congregații (aceste ministere ale Sfântului Scaun) ca »Unirea« dela Blaj. În primii ani de apariție, dar și după aceea, la așa numita revistă bisericească, locul cel dintâi îl are Roma.

Cu câtă bucurie nu aduce ea renumita enciclică papală despre vrednicia răsăritenilor (*Orientalium dignitas*), ori minunata cuvântare rostită de Leon XIII în aceeași chestiune la 2 Martie 1895! Spre câtă mărime a veșnicului Păstor al sufletelor n'ar fi — scrie »Unirea«, reproducând cuvintele Papei — fericitul eveniment al unirei bisericilor! Ce putere de viață și nouă strălucire ar da el întregii Biserici catolice și ce minunată înrăurire ar avea asupra altor frați, încă așa de străini de noi! Deși noi, poate, nu vom vedea acest eveniment fericit, totuși să nu-l socotim utopie, adică lucru cu neputință de îndeplinit, ci să facem tot ce atârnă dela noi și mai ales să ne rugăm ca la ceasul sorocit de Dumnezeu, să înceteze orice desbinare, să ne privim toți ca frați în Domnul și fii ai aceluiasi părinte comun, locuitorul Său pe pământ, Papa dela Roma. Atunci vom vedea că numai sunt despărțiri meșteșugite între noi, ci cu toții alcătuim, după dorința Mântuitorului: o turmă și un Păstor.

Inchinată cu totul lui Dumnezeu, Țării și Neamului, »Unirea«, înfățișează cetitorilor săi o mulțime de pilde mărețe, vrednice de urmat. Unul din cele dintâi foiletoane (»Foișoare«) ale ei este închinat S. Aloisie Gonzaga, acest model și ocrotitor ceresc al tinerimii catolice.

Nu trece, însă cu vederea nici alte vrednicii și valori omenești. Ioan Brătianu-tatăl, Mihail Kogălniceanu, Gheorghe Barițiu ș. a. își au pomelnicele curenite în coloanele ei. Nu sunt uitați nici cei de alt rit: arhiepiscopii latini Ignatie Paoli și Petru Pavel Palma, ziditorii catedralei S. Iosif, »cel mai frumos edificiu religios care există în România« vorba lui Mihail Kogălniceanu. Deasemenea Maria Barbara Würdinger, întemeietoarea institutului de fete al călugărițelor numite engleze din strada Pitar-Moș în București ș. a.

Din 1894, adică dela »procesul Memorandului« încoace, *Unirea* are o rubrică permanentă „*La chestiunea noastră*“. În această rubrică se urmărește de aproape tot ce se face și se scrie mai de seamă în chestia Românilor Transilvăneni, supuși și prigonii de maștera stăpânire maghiară. În deosebi, se produc cele scrise despre noi în zările streine; italiene, franceze, elvețiene, belgiene și engleze. Redactorii își dau seama, că aceasta mare chestiune e de însemnătate internațională: deaceea ne stă în interes să cunoaștem părerile altora despre noi și, dacă ele nu sunt întemeiate, să căutăm să le îndreptăm.

Un moment din cele mai înalțătoare, din câte au fost vreodată în viața Bisericii și a Neamului nostru este, de bună seamă, jubileul de 200 de ani al sfintei noastre Uniri. Ca pe un răboj sunt încrestate în coloanele acestei foi toate părțile serbărilor acestui jubileu, începând cu pelerinajul la mormântul lui Atanasie Anghel, făuritorul Sfintei noastre Uniri și sfârșind cu prăznuirea Ei în diferite părți ale Provinciei noastre bisericesti: la Lugoj, Beiuș, Sighet. Ele nu se vor putea cunoaște cu deamănuntul decât din însemnările acestei foi. De-o rară măreție au fost, firește, serbările dela Blaj, unde cu acest prilej s'a ținut al treilea sinod provincial. Pentru întâia dată, în cei 200 de ani dela Unire, nemuritorul Papă Leon XIII trimite, din îndemn propriu (proprio motu), o scrisoare din cele mai frumoase, pe care ne facem o deosebită plăcere s'o reproducem și astăzi. Scrisoarea e adresată înaintașului nostru de fericită pomenire, Victor Mihalyi de Apșa.

Iată scrisoarea :

»Venerabile Frate, mântuire și binecuvântare apostolică. — Indreptățită aflăm bucuria Ta și a turmei Tale pentru apropiata împlinire a două veacuri, de când părinții voștri au făcut înțelegerea cu Scaunul Romei. Căci atât faptul însuși al Unirii voastre cu Noi, cât deosebita statornicie din tot timpul trecut, în gândul și credința jurată a neamului vostru, dovedește, că milă a făcut Dumnezeu cu voi și prevestește că tot așa va face el și pe viitor. Iar ca bucuria obștească să fie mai mare, cu drept cuvânt reamintiți bunăvoința ce pururea au arătat-o Papii dela Roma Națiunei voastre. În adevăr, dela Inochentie III până la Noi, ei niciodată n'au încetat a Vă arăta mulțime de binefaceri și a încerca totul pentru strălucirea și folosul Bisericii voastre. Inmulțitu-vi-s'au scaunele episcopesti; întăritu-vi-s'au sinoadele; împodobitu-s'a scaunul Făgărașului cu vrednicia de Mitropolie; datu-s'a fiilor neamului vostru loc în colegiul Urbanian. Stăruțiți, așadar, a Vă ocroti și în viitor sub scutul Scaunului Romei, iar praznicul ce în curând îl veți ține, să Vă întărească, încât despre poporul român totdeauna să se vestească ceea ce Nunțiul Apostolic scrie înaintașului Nostru în anul 1868: »Acest popor ține foarte mult la credința catolică și mult iubește Scaunul Romei« Pentru împlinirea acestora, adaugă-se la bucuria voastră Binecuvântarea Noastră Apostolică pe care drept cheazăse a harurilor cerești, cu Părintească dragoste o împărtășim tuturor Românilor catolici.

Dat în Roma la S. Petru în 8 August 1900, al Pontificatului Nostru al 23-lea«.

Când la 8 Iunie 1912 se publica Bula Papală »Christi fideles graeci« pentru înființare episcopiei greco-catolice maghiare Haidudorogh, tot *Unirea* și sora ei mai tineră „*Cultura Creștină*“ poartă lupta cea mai demnă pentru apărarea drepturilor românești ale celor 73.225 de credincioși smulși dela noi și târșiți la numita Episcopie ungurească. Și după lupta ce a purtat-o, ei i-a hărăzit Cel de sus fericirea să aducă

mai întâi știrea, că Piu al X-lea a poruncit revizuirea bulei. Din pricina războiului mondial ce a urmat curând, revizuirea nu s'a făcut decât la sfârșitul acestui război. Dar s'a făcut. Fie numele Domnului binecuvântat!

Și tot aceasta foaie, în toiul revoluției și anarhiei militare cu care a sfârșit numitul război, cu mare cheltuială hotărăște să apară zilnic, fiind în cele din urmă luni ale anului 1918 doară singurul cotidian românesc din Ardeal, contribuind astfel la transformarea revoluției militare și sociale destructive, în revoluție națională românească constructivă. Articolele »Unirii« ar fi grăbit — se spune — remobilizarea Armatei Române și reîntrarea ei în acțiune, pentru desrobirea fraților asupriți.

* * *

În România întregită ?

S'ar fi părut că, văzând împlinite atâtea gânduri și idealuri frumoase ale acestei foi, de acum ea ar fi putut să înceteze. Nimic mai greșit și mai primejdios decât asemenea părere și încercare. — Sfânta Biserică și așezămintele Ei, deci și foile, revistele, ziarele care-i urmăresc învățăturile și poruncile ei, au într'un anume înțeles o tinerețe continuă. Și lor li-se potrivește cuvintele Psalmistului: »Innoi-se-vor ca ale vulturului, tinerețele tale«.

Dacă și în trecut ea trebuia să lupte pe două fronturi: pe cel național românesc și pe cel religios-moral, — de acum ea luptă mai ales pe acest din urmă front, astăzi tot așa de primejdios. Cine vrea, deci, și care fiu credincios al Bisericii noastre nu vrea? — să fie informat conștiincios despre marile întâmplări religioase și politice din țară și străinătate, trebuie să le cunoască dintr'o foaie ca *Unirea*. Să nu se spună că și ziarele »independente« sau »neutre«, din punct de vedere religios, încă ne informează despre aceste întâmplări. Da, ne informează; dar cum? Ceeace nu le convine, suprimă, pur și simplu. Așa au făcut ziarele italiene cu cuvântarea de Crăciun a Papei Piu XI în 1938. Așa fac cele nemțești cu partea aceea a enciclicei »Summi Pontificatus« a Papei de acum Piu XII, unde vorbește despre nedreptatea strigătoare la cer a împărțirii celei noue — a patra — a Poloniei.

Da, pentru că orice ziar, înainte de a informa despre anumite întâmplări, le judecă prin prizma proprie a interesului celui ce scoate gazeta. De aceea, zicătoarea: »Spune-mi, cu cine te însoțești și-ți voi spune cine ești«, — se potrivește și la foi și ziare: Spune-mi ce foi și ziare citești și-ți voi spune cine ești. Ziarul e judecător și prieten. A-l citi, înseamnă a-i primi judecățile sau sentințele și ai urma faptele.

De aceea, fiindcă scris este: »Iar cel ce va face și va învăța, acesta mare se va numi întru împărăția cerurilor« (Mt. 5. 19), pentru buna slujbă ce foaia

Unirea timp de 50 de ani a făcut Bisericii și Neamului nostru, ea e vrednică de toată recunoștința noastră. Această recunoștință să nu rămână numai o vorbă goală, ci să se transforme în fapte vii, creștinești.

Repetăm încă odată: »Unirea nu a fost și nu este un organ al Bisericii noastre. Și de aceea, ea a putut fi mai liberă, mai degajată, mai independentă. Și opiniile ei, și scrisul ei au putut, uneori, chiar să nu acopere deplin vederile, din *acel moment*, ale oficialității bisericești. Ea a fost însă *totdeauna* în nota autentică și de bună credință a idealurilor religioase creștine, și în slujba marilor noastre interese bisericești și naționale, în toți acei 49 de ani de apariție împliniți.

Pentru acest motiv, — închinând șirele de măsuras acestei aniversări, credem că se cuvine să aducem bunului Dumnezeu cuvenita laudă și mulțumită, pentru că ea timp de 50 de ani și-a putut îndeplini chemarea spre binele Bisericii și Neamului, în slujba adevărului, care singur ne face liberi (Io. 8, 32).

În al doilea rând, să căutăm s'o sprijinim și cu fapta. Sprijinul se rezumă în trei cuvinte: abonament, inserate, corespondență.

Și ne gândim, anume, ce avânt frumos ar putea lua această foaie cincantenară, dacă acum, când se pregătește să intre în a doua jumătate de veac, *fiecare abonat vechiu i-ar aduce cel puțin un abonat nou*. Îndoindu-se ori întreindu-se numărul cetitorilor platnici, s'ar înmulți firește și paginile și deci puțința de acțiune a acestei foi. Cei ce singuri nu pot plăti un abonament de 200 lei pe an, se pot însofi doi sau chiar patru inși și s'o citească împreună. La fapte bune puținii se adună, dar mult pot — și cazul foi *Unirea* încă o dovedește, — puținii buni împreună.

Dat din reședința noastră mitropolitană din Blaj, la 30 Ianuarie 1940.

Alexandru Nicolescu
Arhiepiscop și Mitropolit
de Alba-Iulia și Făgăraș.

Delegație română la Sf. Părinte

Cu prilejul călătoriei pe care Ex. Sa Dl. Teofil Sidorovici, Comandantul Străzii Țării a făcut-o în Italia a vizitat și pe Sf. Părinte Papa Piu XII, căruia i-a exprimat omagiile personale precum și salutul Majestății Sale Regelui Carol II. Ex. Sa a fost însoțit de Dl. Nicolae Petrescu-Commen, ambasadorul nostru pe lângă Vatican, Seretarii ambasadei, dd. Galița și Mareș, de Păr. Can. L. Tăutu, consilierul eclesiastic al ambasadei, precum și de ceilalți membrii ai delegației Straja Țării. Audiența a avut loc în sala Tronului. Ex. Sa Sidorovici a adresat Suveranului Pontif în limba latină următoarea cuvântare:

Beatissime Pater et Summe Pontifex!

Qui praesunt atque dirigunt illam certo maximo vigore preaditam Romaniae institutionem — „Regni Custodiam”, vernaculo idiomate autem »Straja Tzării« vocatam, quae orta est ex circumspecto animo augusti nostri Regis eo fine, ut tot viribus juventuti populoque Romeno atque posteris praeclarissimum praestet roboris fundamentum — fidem in Deum — hodie ad pedes Sanctitatis Tuae, tanquam Summo Pontifici ac christianitati supremo vindici, homagium Regni Romaniae necnon Majestatis Suae Regis Caroli Secundi pia veneratione depromunt.

Liceat nobis Omnipotentem coelorum Dominum enixe exorare, ut Sanctitati Tuae binigne multos felicesque annos concedat ad gentium profectum, ad pacem obtinendam et jugiter tuendam.

Iată și textul românesc:

»Prea fericite Părinte și Suveran Pontif,
Șefii și conducătorii viguroasei Instituții a Ro-

mâniei denumită Straja Țării, născută din larga prevedere a Augustului nostru Suveran, cu scopul ca prin puteri unite să dea tinerimii poporului românesc și posterității acea puternică temelie — Credința în Dumnezeu — smerită închinăciune depun la picioarele Sanctității Tale ca unui Suveran Pontif și Suprem apărător al Creștinătății omagiul Regelui României, Majestatea Sa Regele Carol II.

Să ne fie permis a ruga pe atotputernicul Stăpân Ceresc să dăruiască Sanctității Voastre mulți și fericiți ani pentru propășirea popoarelor spre ajungerea și păstrarea îndelungată a păcii».

Sf. Părinte a răspuns în următoarele cuvinte:

Gratam Nostram voluntatem testamur tibi, perillustris et honorabilis Vir, et iis, qui spectandi tui comites heic adsunt, imprimis vero ornatissimo ac Nobis carissimo Romaniae apud Nos et Apostolicam Sedem Oratori, quod Nos invisere Nobisque munera offere voluistis, quae quidem operis praetio, venustate formae, pietatis significatione Nobis per cara sunt et erunt. Lucundissime commoti salutatione per vos Nobis data a Majestate Sua Carolo secundo Romaniae Rege Augusto, rogamus eam ipsi reddatis inclito supremo Civitatis vestreae moderatori, cui a Deo diuturni regni felicitatem et bonorum eventuum laetitiam supplicibus votis percipimus. Caelestis Numinis aspirante gratia, secura in dilecta Romania, magnum nacta a Roma nomen, pax floreat et novis illic splendoribus refulcescat Evangelio Christi parta humanitas. Patriae autem vestrae juvenes morum integri-

tate et virtutum nitore cumulatus adimpleant spem, quae in iis fiducia plena nunc collocatur. Quod enim Romaniae bene vertit, Nobis semper obtingit laete.

Tibi demum, perillustris et honorabilis Vir, comitibusque tuis lectissimis supremi favoris ubertatem optamus, devocamus, exoramus.

Cuvintele pontificale le redăm pentru cetitorii noștri și în românește :

»Iți exprim mulțumirea și mulțumita Noastră, ție ilustre și prea distinse domn, precum și distinșilor tăi însoțitori cari sunt de față, prea distinșului și Nouă prea iubitului ambasador al României pe lângă Noi și pe lângă Scaunul Apostolic, pentru că ați jinit să ne vizitați și Ne-ați adus daruri, care prin valoarea și frumusețea și însemnătatea lor simbolică, Nouă Ne sunt și Ne vor fi atât de dragi.

Prea bucuroși și mișcați de salutarea trimisă Nouă prin voi de Majestatea Sa Regele Carol II Augustul Rege al României, Vă rugăm să I-o trasmiteți la fel din partea Noastră distinșului Cap Suprem al Țării voastre. Lui îi dorim călduros o îndelungată domnie și bucuria unor evenimente bune. Cu ajutorul Proniei Cerești în iubita României care-și are marele ei nume dela Roma, să înflorească pacea și să strălucească acolo cu noi luciri, neamul renăscut prin evanghelia lui Cristos, iar tineretul Patriei voastre prin integritatea

moravurilor și prin strălucirea virtuților, să împlinească din belșug așteptările și speranțele ce legați de el.

Tot ce se întâmplă în România plăcut, ne bucură și pe noi

Iar ție ilustre și prea distinse domn, precum și aleșilor tăi însoțitori, îți dorim și cerem prin rugăciuni bogăția harului ceresc.

Sf. Părinte s'a întreținut apoi cordial cu cei de față, cari I-au prezentat cadouri : o icoană în argint a Maicii Domnului, un covor de mare preț, un mine-reu de aur și un album conținând fotografiile despre organizația noastră tinerească Straja Țării. Sf. Părinte a admirat frumoasele cadouri, apoi după ce a mulțumit D-lui Sidorovici, a făcut călduroase urări tuturor cari îl ajută în această muncă de înălțare spirituală și morală a tineretului.

După audiență, delegația a făcut o vizita Em. Sale Card. Luigi Maglione, Secretarul de Stat. Părăsind apartamentul Em. Sale, Delegația a întâlnit, în Secretăria de Stat, pe EE. LL. Domenico Tardini, Secretarul S. Congregației a Afacerilor Eclesiastice-Extraordinare și Giov. Batt. Montini, Substitutul Secretăriei de Stat, cu cari s'a întreținut cordial.

Cu acest prilej Sf. Părinte a binevoit a acorda D-lui T. Sidorovici, Marele Cordon al Ordinului Sf. Silvestru.

Preotul și cartea

Dacă încă preotului din Legea Veche i s'a spus că gura lui trebuie să păzească știința, cu cât mai mult nu trebuie să se zică aceasta despre preotul Legii Noi ?!

Precum preotul trebuie să aibă iubire de Dumnezeu așa trebuie să aibă dragoste de carte, de învățătură. El e învățătorul poporului prin însași chemarea sa : Mergând învățați toate popoarele !

Afară de harul dumnezeesc și credință, duhul și știința sunt singurele mijloace de acțiune ale Bisericii.

Altădată, ea era ajutată de împărați, regi, prinци, conți, baroni, cavaleri, bresle ș. a. Astăzi, în multe părți, aceste ajutoare nu mai sunt, ori, dacă sunt nu-i sunt prietene.

Bisericii nu i-a rămas decât o armă, însă atotputernică, fiindcă e dumnezească, pentru a cuceri sufletele : adevărul.

Poporul e răpit și astăzi de superioritatea spiritului și se închină în fața adevărului.

Mintea e stăpâna de acum și de totdeauna a omenirii.

De aceea, preotul trebuie să cunoască bine nu numai filosofia și teologia, ci și istoria, etnografia, științele sociale.

Gândirea e auto-educație ; știința, civilizație.

Cât de simpatic e un preot cărturar ! Ce lumină răspândește el în jurul său !

Ce comori sfinte sunt cărțile ! Câtă înțelepciune, ce învățături prețioase nu cuprind ele din cele trecute vremi ! Cititorul iscusit e un pelerin nu numai peste mări și țări, ci și peste veacuri.

Caracterul omului se poate cunoaște din biblioteca lui. Spune-mi ce citești și-ți voi spune, cine ești.

Dacă te întâlnești cu cineva care nu vorbește de cărți, ci cu totul de alte chestiuni, asta nu e semn de smerenie, ci de ignoranță, de atâtea ori de prostie.

De aceea preotul adevărat trebuie să fie un cărturar pasionat.

Cartea bună e leac și împotriva îndoielii și a ispitei. Ea isgonește pe diavolul din preajma ori chiar din sufletul nostru ; ea înnoește puterile sufletului și-l luminează cu o lumină ce nu e din lumea aceasta.

P. Ioan Georgescu

Cea mai frumoasă și cea mai populară carte ce s'a scris despre

SFÂNTA LITURGHIE

a apărut în sfârșit și în prelucrare românească. Un volum de 416 pagini de doctrină sănătoasă, luminată și făcută vie cu fapte istorice culese din viața supratirească a Bisericii.

Prețul 40 de Lei cuprins porto.

Mănăstirea Franciscană rom. unită
Str. Piața Ioșia 16
Oradea.

Un monument național

În 1938 Papa Pius XI de sfântă pomenire a dispus să se execute în facsimil (180 bucăți) basoreliefurile Columnei lui Traian ce se află în Forul cu acelaș nume pe care sunt sculptate în relief războaiele purtate de Traian împotriva Dacilor și să fie așezate în muzeele Vaticane. Inscricția de pe soclul reprodus constituie pentru noi un adevărat monument național. Pe soclul columnei sunt scrise următoarele cuvinte :

FORUL LUI TRAIAN. ÎN MIJLOC COLUMNA.

ACESTE REPRODUCERI
ALE COLUMNEI LUI TRAIAN
MONUMENT VESTIT
AL EPOCEI IMPERIALE
MĂRTURIE GRĂITOARE
A ORIGINEI
POPORULUI ROMÂN

S. S. PIUS XI

PROTECTORUL DARNIC
AL ȘTIINTELOR ȘI ARTELOR
A FĂCUT SĂ FIE EXECUTATE ȘI EXPUSE
ACI ÎN MUZEELE VATICANE
ÎN ANUL 1938,
AL XVII-LEA AL PONTIFICATULUI

Tradițiunile catolice ale Angliei

Iată o chestiune puțin cunoscută. Se vorbește de Anglia ca de o țară complect protestantă. Se citează date statistice: din 40 de milioane de locuitori numai ceva peste 2 milioane sunt catolici. Cine judecă așa greșește. E o pură întâmplare că ascensiunea economică și imperială a Angliei coincide cu protestantizarea, mai corect cu colaborarea ei cu partidul protestant, cel mai numeros atunci. Fiindcă oricât de cumplite au fost persecuțiunile contra catolicilor, ei n'au dispărut nicicând din țară. Pe timpul regelui apostat Henric VIII și al urmașilor săi sunt martirizați nu numai sfinții Thomas Morus și John Fischer, ridicăți de curând la cinstea altarelor, ci și alți 197 fericiți, 116 venerabili, apoi 44 martiri, a căror cauze nu sunt introduse încă la Congregația riturilor din Roma. În 1688, Papa Inochentie XI împarte Anglia în patru vicariate apostolice; iar în 1694, Scoția primește aceeași împărțire în alte patru vicariate. Cine își inchipue că mărirea Angliei începe cu reforma religioasă a numitului rege apostat și a fiicei sale Elisabeta cea sângeroasă, nu pricepe geniul național englez.

Tradițiunea catolică a Angliei e imensă. Atâtea străzi, atâtea piețe publice, atâtea așezăminte poartă vechi nume catolice: »Ave Maria«, »Pater noster«. Biserica Romei organizează și aici breslele. O astfel de breaslă (guilds) era acei a teatraliștilor. Din ea făcea parte incomparabilul geniu al artei dramatice a tuturor timpurilor, William Shakespeare. Mai târziu romanțierul Walter Scott nu face decât să trezească interesul Englezilor pentru Evul Mediu cel nespus de bogat, variat, interesant, atrăgător. Așa se explică, în

mare parte, și celebra mișcare universitară dela Oxford, ai cărei conducători au fost: americanul Edward Pusey și tovarășii săi din Oxford John Henry Newman și John Keeble. Al doilea din acești conducători se face catolic, devine preot, apoi cardinal. În 1850, Papa restabilește ierarhia catolică a Angliei. De atunci catolicismul acestei țări nu cunoaște decât succese și triumfuri. Urmașii săi în scaunul de membri ai Sacralui Colegiu au fost: Wiseman, Manning, Vaughan și Bourne.

Unul mai însemnat decât celălalt, în recunoștoarea pomenire a contemporanilor. Cardinalul arhiepiscop de Westminster de astăzi Em. Sa Hinsley e cunoscut ca mare misionar. Em. Sa a fost trimis de Papa Piu XI delegat apostolic în Africa engleză. Aici s'a interesat atât de mult de înaintarea misiunilor catolice, încât un episcop misionar a putut spune: »Cu toate treburile lui urgente dela Londra, inima Eminenței Sale e tot în Africa«. Dovadă strălucită a fost și expoziția misionară din Londra, organizată în anul trecut, cu prilejul centenarului Operei de propagarea credinței în Anglia. Dar nu numai expoziția, ci și spiritul misionar care o anima. Pe când în 1839, această Operă începătoare abia trimitea 1.596 lire sterline la Lyon, în 1938 ea trimite 13.900 lire sterline la Roma. Mai nou Em. Sa a luat inițiativa reconstruirii sanctuarului Maicii Domnului din Walsingham, loc favorit de pelerinaje în evul mediu, distrus de furia protestantă. Războiul actual încetinește, dar nu oprește, cu atât mai puțin desființează aceste înaintări continue ale catolicismului englez. Ce însemnează să ai un cler superior, închinat exclusiv chemării sale sfinte!

Spre orizonturi mai bune

Norii grei și întunecoși ai furtunii ce s'a deslănuțit asupra biete Europe, de o vreme încoace, par pe zi ce merge să fie prevestitori ai unui groaznic masacru. Furia și fudulia minții omenești — fără razimul credinței — vrea par'că să distrugă tot ce e civilizație bimilenară. Teoriile rasiste și bolșeviste-comuniste cu tot atâtea idei diametral opuse și-au dat mâna, ca să dărâme edificiul spiritual pe care e clădită o cultură de veacuri.

La haosul acesta de principii, câteva manifestări marchează orizonturi mai bune, mai senine chiar îmbucurătoare.

Este mai întâi vorbă de *Spania*, țară catolică. După turburările anilor 1934-35-36, când s'a înscăunat la putere faimosul partid național socialist cu Largo Caballero, cu tendințe vădite spre stânga și după o experiență tristă, în care s'a lovit fără milă în Biserică, iată sămburele adevărului incolțeste și rodește în plin,

în mișcarea — adevărată cruciată din timpul nostru — condusă de generalul Franco. Din încercarea la care a fost expus poporul spaniol, idealul creștin a ieșit din nou întărit. A trebuit ca doi ani și jumătate să se scurgă sânge, frate luptând contra fratelui. Cele două steaguri al Satanei și alui Cristos — a bolșevizmului și a creștinismului — niciodată n'au fost mai disputate, cași în acel timp. Numai după ce părea că e distrus sufletul aceluia popor, s'a ivit soarele mântuitor care cu razele binefăcătoare a dat din nou vieță Bisericii și poporului din peninsula iberică și a făcut să stăpânească iarăși peste destinele aceluia neam crucea creștină.

Și numai catedrala Sfânta Barbara din Madrid poate să grăiască și să exprime mai bine delirul aceluia popor descătușat din ghiarele Satanei, când generalismul Franco, câștigând biruința, merge acolo să sfârșească campania de reconfortare creștină. Cu acest

prilej au fost reînviat ceremonii și rituri din Evul Mediu și îmbinate cu imnuri din perioada de trecere a aceluiași popor la creștinism. Și sufletul aceluiași popor numai atunci își află liniștea căutată, când eroul din acea tragedie creștină, vestește în acea catedrală, plin de umilință, în rugăciunea dictată de el pentru circumstanță: »Doamne primește lupta acestui popor totdeauna al tău, care cu mine, în numele Tău, a învins cu eroism dușmanul adevărului din secolul acesta. Doamne Dumnezeule, în mâna cui stau toate drepturile și puterile, dă-mi ajutorul Tău pentru a duce acest popor la deplină libertate a Imperiului pentru gloria Ta și a Bisericii Tale. Doamne, toți oamenii să știe că Isus este Cristos și că este Fiul lui Dumnezeu«.

Cu aceste cuvinte a oferit el spada sa lui Dumnezeu.

În rândul al doilea stă sora încă mică la număr dar nu și în credință: *Portugalia*, care își are reformatorul și consolidatorul de azi în persoana creștinului convins și practicant O. Salazar, premierul țării. Care e secretul liniștii și a păcii interne de care acea țară dă dovadă în aceste vremuri tulburi și grele de azi? Principiile creștine catolice, care stau la temelie aceluiași stat în toate fibrele lui. După mai bine de un deceniu de conducere în acest spirit, conducătorul micului stat, dă o declarație în fața lumii întregi desorientată și, prin intermediul ziarelor și undelor, definește poziția țării sale în actualele împrejurări: »Poziția Portugaliei — zice el — în conflictul actual este alături de Spania. Războiul de azi nu are la origine numai cauze economice, dar în adâncul acestora, pot fi găsite anumite *conflicte spirituale precum și apărarea principiilor creștine*. Un lucru să se știe: *Importanța elementului spiritual în actualele împrejurări grele prin care trece Europa e decisivă, și prin acest element ea se poate mântui*«.

Iată cum cele două țări catolice *învață lumea și arată calea* prin care se poate tămădui de flagelul ucigător în care e cuprinsă. Iată *poteca* care singură poate salva civilizația bimilenară, din sclăvia Satanei, care vrea să o distrugă și să o prăbușească.

Dumnezeu fie binecuvântat că în aceste vremuri grele cele două popoare latine prin conducătorii lor, *ne oferă o perspectivă cu orizonturi mai bune și mai senine*.

Păr. Nicolae Cristea

CRONICI

— **Promovare solemnă în Bicazul Păr. Gheorghe Chișiu.** În Sărbătoarea Intîmpinării Domnului (2 Febr. a. c.) fiind și prima Vineri din lună, a avut loc la sfârșitul Liturghiei solemne promovarea alor 55 membri din Societatea Psf. Inimi a lui Isus, urmând să se facă în curând promovarea altui grup. De notat că acești membri fac parte de 9 ani și din Reuniunea Mariană, *agregată* canoniceste Congregației

»Prima Primaria«, din Roma. După o bună pregătire din partea preotului local, au fost invitați M. On. preoți: Pompei Podina, paroh în Oarța de sus, și Emil Marchiș, paroh în Oarța de jos din Eparhia Maramureșului, la promovare. Cu tot timpul extrem de nefavorabil s'au făcut 101 mărturisiri și cuminecări. La Sf. Liturghie a predicat cu multă însuflețire despre însemnătatea Societății Psf. Inimi, în legătură cu evenimentul zilei, On. Emil Marchiș, ridicând nimbul sărbătorii și întărind mult încrederea în Psf. Inimă.

În cadre solemne, s'a făcut apoi promovarea, primind membrii din societate *medaliile* și în urmă a primit fiecare membru *icoana Psf. Inimi a lui Isus* încadrată în rama frumoasă de către preot; urmând ca la fiecare în parte să se facă »*întronarea și consacarea familiilor*« de către preotul președinte local.

— **Legământul episcopatului francez.** După dezastrul din 1870, națiunea franceză ridică, între altele, bazilica Montmartre cu inscripțiunea caracteristică: »*Prea sfintei inimi a lui Isus, Franța umilită*«. Deși începută atunci, marea bazilica s'a terminat numai după războiul mondial. Fundamentul ei este încheșat în sânge, cupola ei strălucește în glorie. — Abia izbucnit noul război european (1939), episcopatul francez publică o pastorală colectivă, promițând construirea unui sanctuar monumental la Lourdes, în însăși cetatea ei, în cinstea Fecioarei Imaculate, regina păcii. Episcopii roagă pe Maria ca »*Franța lepădând greșelile și păcatele sale, mâine mai mult decât ieri, să poată fi, în mijlocul popoarelor lumii, fiica cea mare a Bisericii*«. Apoi adaugă: »*Noi îți făgăduim că vom lucra din toate puterile să întindem tot mai mult împărăția dumnezeescului tău Fiu în sufletele noastre, în familiile noastre, în activitățile noastre naționale*«.

— **Doamna Beaupin, buna mamă a Mgr. E. Beaupin,** directorul Amicișiiilor catolice franceze, secretarul comitetului catolic de studii dela Societatea Națiunilor din Geneva a decedat Marți, 6 Februarie 1940. În mormântarea a avut loc la Pacy-sur-Eure, fiind prezidată de Mgr. Gaudron, episcop de Eureut, asistat de vicarii generali Mgr. Lejard și canonicul Loth. A mai participat și Mgr. Neveu, administrator apostolic în Moscova (Rusia). Panegiricul, înfățișând rarile virtuți creștine ale acestei nobile femei, l-a roșit părintele protopop (decan) din Pacy-sur-Eure. După o viață plină de binefaceri, doamna Beaupin a avut o moarte sfântă. I-a fost dată fericirea de a fi asistată în momentele ultime de către însuși fiul ei Mgr. Beaupin. După ce a primit merindea vieții de veci, S. Euharistie, ea a mulțumit din tot sufletul lui Dumnezeu pentru norocul ce i-a dat prin chemarea fiului ei la taina preoției. Amicii români ai Franței — și ei sunt atât de numeroși în clerul nostru — sunt invitați să-și aducă aminte și de ea în rugăciunile lor. (ig)

— **Recepții la Roma.** În timpul șederii înalților noștri Ierarhi la Roma au avut loc mai multe recepții în cinstea Lor. Așa, în 24 Februarie Ex. Sa Petrescu Comnen, Ambasadorul României la Vatican a dat o masă festivă la care au luat parte, în afară de Episcopi și personalul Ambasedei, Em. Lor: Card. Luigi Maglione, Secretar de Stat, Card. Francisc Marmaggi, Prefectul S. Congregației a Conciliului, Card. Eugen Tisserant, Secretarul S. Congr. Orientale, Card. Massimo Massimi, Președintele Comisiunii de codifi-

care a Dreptului Canonic Oriental, Card, Ermengildo Pellegrinetti și Cardinalul Nicola Canali. Ex. Sa Evreinoff episcop, Ex. Lor: Domenico Tardini și Giov. Batt. Montini dela Secretăria de Stat, Ex. Sa Giuseppe Cesarini, Asesorul Congr. Orientale cu Msgr. G. Rossi și S. Majoli dela aceeași Congr.; Ex. Sa Ernest Ruffini, Secr. S. Congr. a Studiilor și Universităților: Conte Dalla Torre, directorul lui »L'Osservatore Romano«, Păr. Cons. L. Tăutu, Păr. Ervard, Cristea ș. a. Atmosfera sărbătorească a acestei recepții a trezit multe simpatii pentru poporul nostru și pentru gloriosul său Suveran.

În 2 Martie Înălții Ierarhi au fost invitații Ex. Sale R. Bossy, Ministrul României la Quirinal, împreună cu alte personalități de seamă a lumii romane.

În 3 Martie apoi Episcopii au oferit o masă de onoare la Colegiul Pio Romeno la care au fost invitate mai multe personalități înalte dela Vatican și din Roma.

Exerciții Spirituale pentru Doamne

Mai multe Doamne au întreat dacă în anul aceasta se vor ținea *Exerciții spirituale* pentru Doamne.

Pentru a răspunde la această întrebare, M. O. Protopopi sunt rugați să se intereseze fiecare și cât mai curând în tractul respectiv, *cam câte persoane doresc sfintele exerciții și dacă nu s'ar putea ținea chiar pe teritoriul tractului*, în localul vreunui internat. Aceasta ar cruța foarte multe cheltueli și ar da posibilitatea să se împărtășească de sfintele Exerciții mai multe suflete.

Ar fi lucru foarte îmbucurător dacă ar trebui să se facă mai multe serii pentru a putea mulțumi pe toate.

Nu vor lipsi preoți cari să le predice cu bucurie spre mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor.

Fondul Lucreția Frențiu

A U A P Ă R U T :

S. Gocan și L. Florian: Monografia comunei Feiurdeni. Tip. Diecezană Cluj 1939. Pag. 142. Prețul: 40 Lei.

Toma Cocișiu: Școala activă. Idei cari circulă prin toate țările. Blaj 1938. Prețul.....?

Păr. Alois Chiavarino: Cea mai mare comoară. Traducere. Tip. Serafica, Săbăoani. Pag. 79. Prețul 8 Lei.

P. I. Tălmăcel: O vorbă la ureche. No. 1, 2 și 3. Tip. Serafica, Săbăoani. Prețul: à 5 Lei.

PARTEA OFICIALĂ

Parohia Română Gr. Catholică din Domănești — Sălaj

Nr. 43/1940.

Concurs la postul de cantor din Domănești

Pentru postul de cantor din Domănești se publică concurs cu termenul de 31 Martie a. c.

V e n i t e l e :

1. Locuință în natură (1 cameră, bucătărie, superedificate, grădină cc. 900 st. □

2. pământ arător în o parcelă 7 jugh. cad. producător și bine îngrijit și 1 jugh. cad. fânaș.

3. Drept de pășunat pentru 3 vite.

4. Ștolele legale.

Concurenții se vor prezenta în vreo Duminecă ori Sărbătoare la sf. Liturghie și-și vor înainta actele necesare senatului bis. — Vor suporta sarcinile legale după venitul său.

Domănești, la 3 Martie 1940.

Senatul bisericesc

A murit întemeietorul Octavei de rugăciuni.

În 7 Februarie 1940 a murit Pr. P. G. F. Wattson, întemeietorul Octavei de rugăciuni, pentru unirea tuturor bisericilor. P. G. F. Wattson era fiul unui episcop anglican. S'a născut în anul 1863 în America. Încă din tinerețe nutrea gândul de a întemeia o comunitate religioasă, gând care nu l-a părăsit nici după anul 1893, când deveni el însuși pastor anglican și parohul unei biserici. În pușinul timp cât a funcționat ca paroh și-a înfăptuit gândul care-l urmărea din tinerețe: a înființat un ordin, care în biserica anglicană trebuia să fie o congregațiune de predicatori devotați idealurilor franciscane, fiind s. Francisc de Assisi modelul pe care și-a propus să-l imiteze în toate.

Neștiind ce nume să dea acestei congregațiunii, a făcut ca și s. Francisc marele său ideal. Gândindu-se cum acesta a aflat regula primitivă a Fraților Minori, deschizând de trei ori S. Scriptură în numele Preasfintei Treimi, făcu și el la fel.

La a doua deschidere a S. Scripturi a deschis la Ep. S. Pavel către Romani, cap. V, 2 unde i-s'a părut că a găsit ce căuta. Cuvântul »*apropiere*« din acel verset era potrivit pentru a numi congregația nou înființată, care și luă numele de »*Atonement*«. Bazele definitive ale congregațiunii »*Atonement*« nu fură puse decât în 1898. Convins că mijlocul cel mai potrivit pentru a grăbi întoarcerea creștinilor desbinați la unitatea cu Scaunul Apostolic este rugăciunea, înființă în 1907 Octava de rugăciuni în acest scop, începând din 18 Ianuarie, catedra S. Petru până în 25 Ianuarie, întoarcerea S. Pavel Apostolul.

Așa cum a fost contemplată, Octava s'a ținut mai întâi în 1908. Nu trecură doi ani și primele roade se arătară: întreaga congregație Atonement fu primită în Biserica Catholică. Primită însă, ea, nu și-a socotit misiunea terminată, ci continuă să practice mereu Octava până la ajungerea scopului pentru care a fost întemeiată. În 1916 Papa Benedict al XV-lea a aprobat Octava rugăciunii, a încurajat-o și a făcut-o a întregii Biserici Catolice.